

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtute
Et Statu Religionis**

Qvo Quid Contineatur, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari prouenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

V. An reseruatio peccatorum quæ in Societate fit, sit conueniens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

peccatis, & contra regulam agere; si aliquid omit-
tant, quod videtur durissimum. Sequela patet ra-
tione supra facta: nam si tenetur quis in eo casu re-
petere venialia prius confessa, multo magis obliga-
tus fuisset illa primò confiteri si potuisset; ergo ea-
dem ratione tenetur semper de omnibus veniali-
bus confiteri.

VIII. Verumtamen simile statutum ex ordine Carthū-
sæ, & sancti Hieronymi infra referemus: idemque
consilium invenitur in sancto Bonaventura in spe-
culo disciplina p. 2. c. 3. imò etiam sumitur ex Be-
nedicto XI. in dist. Extravag. ubi præcepit religiosis
confessoribus privilegiatis, moneant suos peni-
tentes, ut semel in anno confiteantur suis Parochis
integre de toto anno, quia licet hoc non sit necessa-
rium, est bonum. Multo autem maiori ratione ex-
pedit religiosis, non solum propter maiorem peni-
tentiam, & satisfactionem culpæ commissæ, sed
propter meliorem directionem in futurum, ut in
nostra regula significatur. Directio enim, & guber-
natio in futurum multum pendet ex cognitione
præteritorum, præsertim in spirituali, & interiori
gubernatione, ut in lib. 10. c. 6. nu. 2. ex doctrina Pa-
trum confirmabimus. Confessor autem ordinarius
ex vi sui muneris habet curam spiritualis regiminis
suorum penitentium, quorum vultus non agnoscit, nisi
ex confessione eorum, ideoque optimum consiliū
est, ut penitentes illis se omnino aperiant, ut ab eis
adiuvari possint.

IX. Vnde non est cur hoc graue onus reputetur, siue
præcedentia peccata mortalia fuerint, siue venialia.
Nam in utroque genere multum iuvare possunt, &
infamia nullius considerationis est, cum secretum
sit summum, & per veram contritionem, & signa
penitentiae omnino recompenfetur, apud pium,
& prudentem confessorem, qualem supponimus
futurum esse eum, de quo loquimur. Et quamvis
negari non possit, rem esse difficile in materia mo-
rali, tamen considerare oportet propterea rem non
poni sub necessitate præcepti, sed consilij, quod de
rebus arduis, & difficilibus dari solet, potestque
hec difficultas & propositum vincendi illam defer-
uire, ne fortasse libertas illa confitendi alieno, vel
extraneo confessori pariat, etiam aliquam liberta-
tem, vel facilitatem peccandi. Et ita responsum est
ad priorem partem obiectionis.

X. Ad alteram verò, fateor obligationem illam ex
regula, & ex maiori perfectione, ut ratio illa bene
probat. Nec enim B. Ignatius cogitabat de consien-
tia tantum peccatorum mortalium, quādo dicebat,
totam conscientiam debere esse manifestam con-
fessario, ut melius possit penitentem iuvare, loqui-
tur enim de conscientia religiosa, quæ & à peccatis
mortalibus esse debet longe aliena, moraliter, &
regulariter loquendo: & iuvanda est, non solum
ad vitanda peccata mortalia, sed etiam venialia,
& ad virtutum augmentum. Est autem hæc inte-
gritas prudenti, & sano modo intelligenda, quod
ad venialia peccata pertinet: non enim necesse est,
etiam secundum perfectionis regulam scrupulose
singula confiteri, & de numero peccatorum, vel mo-
do circumstantiarum sollicitum esse, id enim mole-
stum esset potius quàm utile, sed hoc solum dici-
mus ad illam regulam pertinere, ut nihil ex indu-
stria ob verecundiam, vel pudorem, aut timorem
infamiae taceatur, etiam si leve videatur, & ut bona
fide, mediocriterque diligentia facta, tota conscientia
ita manifestetur, prout ad maiorem confusionem
propriam, vel ad moralem ac sufficientem notitiā
confessoris, in ordine ad maiorem profectum satis
esse videbitur. Atque eodem modo sumendum est,
quod dicitur de repetenda confessione alteri facta,
si enim in ea nihil speciale fuerit, satis erit de hoc
ipso certior reddere confessorem proprium, nā
Franc. Suar. de statu relig. Tom. IV.

id satis est, ut intelligat totam conscientiam sibi
esse manifestam, & ita possit securus in illius regi-
mine procedere.

CAPUT V.

An reservatio peccatorum, quæ in Societate datur,
conveniens sit?

Similiter sicut & in præcedenti capite, dubitatum
est de alia consuetudine nostræ Societatis circa
hoc sacramentum, reservandi nimirum peccata su-
perioribus, & cogendi subditos, ut eis confiteantur:
nam hoc adeo est difficile subditis, ut periculo ex-
ponantur interdum committendi sacrilegiū, mul-
tilando confessionem, & ita recipiendo absolutio-
nem & Eucharistiam, prius quam se superiori aper-
iant. Deinde cum in toto ordine vitæ suæ, & in o-
mnibus actionibus, & muneribus maximè à supe-
rioribus pendeant, valde timent illis manifestari;
quia, & si propriam revelationem non vereantur,
vix sibi persuadebunt, quin illa notitia utantur, ad
gubernandos illos, & consequenter verebuntur, ne
aliquid molestum eis accidat, dū ea occasione, aut
privantur munere, vel actione, sed facta, vel loco
commodo, aut aliquid huiusmodi, & ita fit onerosa
confessio, quod maximè cauendum est. Illud deni-
que videtur in hoc usu nimis arduum, quia hac oc-
casione coguntur sæpe subditi, etiā sub gravamine
mortalis peccati, idem peccatum iterum confiteri
superiori, postquam ritè fuerat alteri confessori re-
velatum, & ab ea punitum, & sacramentaliter re-
missum, scilicet quando in absentia superioris, cui
peccatum reservatum est, datur licentia subdito
confitendi alteri reservatum; datur enim hæc facul-
tas, cum obligatione adeundi postea superiorem,
nata occasione. Nam quod hæc obligatio sit sub
mortali, in Societate declaratum est, ex mente B.
Ignatii à P. N. Claudio Aquaviva præposito gene-
rali. Hæc ergo tanta obligatio videtur nimis acer-
ba & periculosa.

Circa reservationem agere possumus vel de iure
speciali, quod in hoc Societas observat, vel de usu
eius, seu de facto. Quod ad primum spectat, dicimus
reservationem peccatorum propriam & specialem
esse consentaneam regulæ, & constitutionibus So-
cietatis. Nam 3. p. const. c. 1. §. 11. hoc supponit B. P. I-
gnatius cum dicit, confessorius non ignoret quos casus sibi
superior reservat: & subdit modum, & mensuram re-
servationis, non in particulari designando. Sed ge-
neratim dicitur, illi autem reservabitur, quos ab eo cogno-
sci necessarium videbitur, aut valde conveniens, quo melius re-
medium adhibere possit, & suæ curæ commissos præservare ab
omnibus, quæ nocitura sunt. Hunc autem morem refer-
uandi casus, absolute de illo loquendo, nullus ca-
tholicus improbabit, nā vniuersa Ecclesia hoc ob-
servat, tum pro vniuersa, respectu Summi Pontifi-
cis, tum pro singulis diocesis respectu suorum E-
piscoporum. Atque eadem ratione religiones idem
observant, quia Prælati religionum habent in reli-
gione suæ, vices Episcoporum, & quo intimius gu-
bernant & specialiori ratione officium spiritualiū
parentum exercent, suosque subditos ad maiorem
perfectionem ducere tenentur, eo tali statui magis
accommodata, & quodammodo debita est hæc re-
servatio. Vnde S. D. N. Clemens VIII. in peculiari de-
creto, quo huic reservationi religiosorum modum
posuit, supponit eam & licitam, & convenientem
esse, de qua etiam videri possunt quæ vniuersæ de
hac re in 4. tom. 3. partis disp. 29. tractauimus, vnde
constat hunc usum ob suam communem rationem
in Societate reprehendi non posse.

Non erit autem difficile proprias, & peculiare
rationes inuenire, ob quas hæc reservatio in Socie-
tate

I.
Rationes
dubitandi.

II.
Ostenditur
ius reservan-
di dari in
Societate.

Ratio com-
munis pro
dicto iure.

III.

Ecc

tate

Rationes
speciales pro
eodem.

tate expediat. Primo ac precipue, quia propter communicationem cum proximis in periculis versatur, & ideo necesse est, ut magis timeant quemcunque lapsum, ad quod multum deseruit reueratio, nam est veluti frantum quoddam continens hominem. Secundo, quia in hac religione plures educantur iuvenes, quos ob aetatem, in officio, & disciplina religiosa magis continere maxime necessarium est. Tercio, quia cum in hac religione non tam multae corporales afflictiones, seu asperitates ex generali regula praescribantur ob rationes in lib. 1. c. 9. allatas, oportet ut spiritualis disciplina ac vigilantia rigidior sit, imò in hunc etiam finem spiritualis rigor corporeus ille fuit temperatus à B. Ignatio. Quarto quia in hac religione maxime necessarium est, ut subditi multum suis superioribus fidant, ut ab eis regi possint, ne forte interdum scandalis, & occasionibus peccandi illos exponant, & ut aliis modis paenae possint ab eis adiuuari, & quando hanc religio noua est, & in suo primitiuo spiritu durat, curandum est ut haec consuetudo non auferatur, nec minuat, ad quem finem haec reueratio etiam utilissima est: igitur de substantia, vrita dicam, reuerationis controuersia esse non potest.

Conuenientem esse usum particularem reuerendi peccati, quem Societas obseruat.

IV.

3. calumpnia
de n. m. re
seruatione
explicatur.

Secundo igitur de particulari eius usu, seu modo videamus. Potest autem in hoc modo esse excessus, vel ratione nimiae reuerationis, vel propter nimiam difficultatem committendi alii absolutionem, vel propter aliquem alium abulum reuerationis: de singulis ergo videamus. De primo in constitutionibus, praeter citata verba 3. p. Const. c. 1. §. 11. nihil specialius inuenitur in illis autem certum est rationem, & finem ibi assignatum, esse genuinam, & propriissimam causam, ob quam Ecclesia consuetudinem reuerendi casus introduxit, semper enim supponitur, ut in sequentibus magis exponemus, illud remedium, & medicinam praeseruatiuam adhibendam esse integro & illaeso prorsus manente confessionis sigillo. Non explicatur autem in illis verbis, cui superiori committatur haec potestas reuerandi casus, & iudicium deus, quos reuerari necessarium, aut valde conueniens est. Hoc autem additum, seu explicatum est in secunda Congregatione gener. li canon. 4. ubi prius approbatur reueratio facta à P. Iacobo Laynez secundo Generali nostro. Deinde additur Declaratio verò, & ampliatio, vel restrictio casuum specialium ad R. P. Generalem. Nullus ergo inferior Prelatus, neque etiam Prouinciales, possunt in hoc aliquid addere, vel immutare, nec respectu sui, nec respectu electorum. Nō tamen excluditur quin Generalis congregatio hanc habeat potestatem, quin potius à fortiori hoc sequitur, cum ipsa sit superior Generalissimo Clemens VIII. in illo suo decreto c. 1. hanc potestatem solis capitulis generalibus pro tota religione, & prouincialibus pro tota Prouincia commisit, & hociusmodi nunc Societas quoad casum reuerationem, quantum ad hoc, ut fiat auctoritate Congregationis generalis: nam prouinciales congregationes in nostra Societate non habent propriam potestatem iurisdictionis, ut etiam sumi potest ex can. 15. cōgreg. 5. & ideo nec casus reuerare possunt, unde licet Clemens VIII. facultatem concesserit capitulis prouincialibus reuerandi casus pro sua Prouincia, intelligendum videtur de capitulo iurisdictionem alias habente: soli ergo Congregationi generali est hoc nunc in Societate reueratum, non ex sola vi sui instituti, sed adiuncto dicto decreto Clementis: & ita in Congregatione 5. generali, quae post illud decretum facta est, noua etiam forma reuerationis est edita, ut videre est in

Cong. Prou.
no. n. g.
dei iurisd.
dione.

instrucone 5. & 6. de casu reueratione anni 1606. alias in instrucone toti Societati communi 6. 7. & 6. anni 1616.

Ex his ergo per principia, quasi extrinseca colligere possumus, reuerationem, quam nunc habet Societas, ex parte materie non esse nimiam. Primo, iuxta formam à S. D. N. Clem. VIII. praescriptam, dicta est. Secundo, quia si speciatim expendatur, nihil continet alienum ab usu Ecclesiae, & ab utilitate aut necessitate religionis. Nam in primis non reuerantur nisi peccata exteriora, & quae manifeste sunt mortalia: deinde non omnia, sed quaedam grauiora, quae summam sunt: peccatum mortale contra aliquod ex tribus votis, vel contra alia vota, quae profectum continent, peritum, falsum testimonium, fornicum, seductum, peccatorem, vel diuino à capite cum gravi damno religionis detractio, & discordiarum seminatio inter fratres, accipere, vel tenere furtim literas materiam peccati mortalis continentes, tunc si impedimentum aliquod excludens à Societate, vel meritum esse in examine ad eius ingressum in graue incommodum Societatis, ac denique quodlibet peccatum habens annexam excommunicationem in Bullis, aut decretis Societatis. Qui omnes casus in persona religiosa graues sunt, potestque graue scandalum, vel infamiam religioni asferre: & si recte inspicantur sunt valde similes his, quos ipse Pontifex reueratos esse voluit, & nō sunt nimis multi pro ratione talis status, & obligationum eius.

Tercio intelligi potest moderatio huius reuerationis, ex vtilitatem religionum. Nam Carthusiani habent statutum quo reueratur superiori, quodlibet peccatum mortale certum, v. retere Gerson in proprio tractatu de illo statuto p. 2. alfab. 33. lit. E. & quantum ex Gerson colligitur, idem seruatur in Gallia Caeselinorum religio. Et licet ipsa Gerson non approbet tam latam & absolutam reuerationem, subdit nihilominus: Potest tamen fieri reueratio de certis mortalibus manifestis, quae transiunt in sepe exterius. Rursusque ad alium Carthusiensem scribit. Recipi quod in constitutionibus vestris non dicitur, quod omnis mortalis culpa sit. Minori reuerata in foro conf. penus, sed quod grauis culpa. Et certe tolerabile & salubre ista constitutio, si bene fuerit declaratum, quia culpa debet merito grauis reputari. Sed in praedicta reueratione Societatis non nisi graua peccata reuerantur, & satis distincte explicatur, quae talia rationabiliter censentur in hac religione. In regula etiam S. Francisci cap. 7. sic dicitur. Si qui fratrum singulare inimico mortaliter peccauerint, pro illis peccatis, de quibus ordinatum fuerit inter fratres ut reueratur ad solis Minorum Prouinciales, teneantur praedicti fratres ad eas reuocare, quanto citius poterint sine mora. Loquitur autem de recurru in sacramento poenitentiae, nam statim subdit: Prouinciales si sint sacerdotes, per seipsos debere poenitentiam imponere, sin minus debere Presbyteris committere, ut illam imponant. Nū enim ageretur de sacramento confessionis, non reueretur Prouinciale esse presbyterum. Atque ita in statutis eiusdem ordinis multa peccata reuerantur Prouinciali, & ferè sunt eadem scilicet peccata graua contra tria vota substantialia, fornicum, &c. In definitionibus etiam ordinis S. Benedicti in Hispania cap. 13. numerantur duodecim casus, in quibus ordinarii confessores absolueri non possunt, sed debent poenitentes ad Abbatem remittere, ex quibus aliqui coincidunt cum nō nullis casibus reueratis à Clemente, ut illi, qui ad apostasiam perueniunt, alij recurrunt etiam cum nostris, ut fornicum, propter: alij cum minori restrictione, vel explicatione poenitentur, ut mittere, vel recipere licentia sine licentia. Alij sunt proprii illius ordinis, maioremque rigorem continent, ut comedere carnes sine licentia, ingredi cellam alterius religiosi, dare aliquid de monasterio persone foris, si sine licentia, reuelare secreta religionis, vel monasterii.

aut Prælati sui alieni extraneæ persone, incitare alium, ut sub iuramento, aut voto sibi aliquid promittat, &c. Nihil ergo fingulare, aut nimis rigorosum in prædicta Societatis reservatione reperitur; imò in hoc lenior est, quam illa D. Fracisci, quod nulla sit reservatio Provinciali, sed superiori domus, vel Collegij, ad quem & facilius, & familiarior potest esse recursus, & præterea liberum manet religioso, ut si velit potius ad Provinciale recurrere, possit id facere, quia respectu maioris Prælati nulla est reservatio, ut per se notum est.

VII. Dicitur fortasse: (vt ad 2. calumniam veniamus) esto reservatio in se non sit nimia, tamen in usu eius esse nimium rigorem, quia superior omnino vult ad reservata peccata dicta sibi confiteri, difficillique est in danda facultate, ut per alium absoluantur; hoc autem, licet in peccatis publicis esset tolerabile, in occultis nimis onerosum est, ut docet S. Bonau. in expositione regulæ c. 7. ubi regulam citatam exponit de peccatis publicis, quia quæ secreta sunt (inquit) non sunt publicanda, & quia notorium peccatum gravius est propter scandalum, & ideo gravius est puniendum. Gerson etiam supra ait, Confessio sacramentalis non debet coarctari per reservationes casuum, præsertim occultorum sed dandus est locustimori altissimi. Et infra, Confessio sacramentalis de peccatis occultis raro, & cautissime debet remitti ad superiores habentes iurisdictionem coercitivam in publicis, quales sunt Abbates, & Priores religionum, quia facile oritur suspicio apud correctos publicæ, quia occulta confessio per eos facta ledatur.

VIII. Sed in hac re si attentè inspicitur, quid iure fieri possit & debeat, & cum visu Societatis conferatur, euidenter constabit, in hoc etiam facto, debitam moderationem seruari. Nam iure certum, est, posse superiorem obligare subditum, per se loquendo, ut peccata reservata, quantumvis per accidens occulta, sibi confiteatur: nam hic est finis reservationis, per se loquendo, & quidquid superior de hoc rigore remittit, ex benignitate facit, vel ex debita providentia ex accidenti aliquo necessaria, nō quia ius non habeat persilendi in rigore reservationis. Vnde Clemens VIII. qui speciali decreto maximè curavit providere libertati religionum in confessionibus faciendis, cum in §. 3. eiusdem decreti præcepisset Prælati regularibus, ne subditos ad confessionem secum faciendam cogerent, seu obligarent, addit limitationem: Nisi quando peccatum aliquod reservatum admiserint: ergo pro reservatis licet his prælati confessiones subditorum audire, etiam si ipsi non sua sponte, aut motu proprio, sed necessitate reservationis, & severitate superioris compulsi, id faciant.

IX. Sed licet hæc per se vera sint, nihilominus ad charitatem, & prudentiam superioris pertinebit in particularibus casibus considerare dispositionem & fragilitatem poenitentis, eique condescendere, ne in peius ruat; de quo non potest alia generalis regula præscribi, præter superioris prudentiam & charitatem, ut in dicto 4. tomo disput. 30. sect. 4. & 5. latius declaravi, & supra tract. 8. tetigi, tractando de potestate absolviendi Prælatorum regularium: ubi etiam expendi novum decretum S. D. N. vbi in §. 4. præcipit, ut superiores duos, vel tres viros doctos & pios deputent, qui ordinarias confessiones religionum audiant. Et subdit, Quibus etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi, ipse in primis confessorius indicaverit. Ex quibus verbis notavi iuxta mentem Pontificis, non debere superiorem hanc facultatem facile, & ad nutum confessoris concedere, sed magno iudicio, & consideratione, & quando necessitas poenitentis, vel maior utilitas illam postulaerit. Et hanc ob causam vult multum deferri in hoc iudicio confessoris, quia ipse potest magis perspicuam

Franc. Suar. de statu relig. Tom. I. V.

habere conscientiam, & dispositionem poenitentis. Et nihilominus non cogit superiorem, ut statim pareat iudicio confessoris, ut planè indicat illa particula, in primis, quæ significat consulendum esse confessoris iudicium, & magnam vel maximam illius rationem habendam esse, non tamen esse futuram infallibilem ac necessariam regulam. Quod ad tollendos scrupulos pro Societate nostra ita fuit ab eodem Pontifice declaratum, vel concessum, scilicet, ne iudicium à reservatis absolviendi confessoris absolute relinquatur, ut in eodem §. 4. dicitur: sed liceat interdum superiori, pro ratione sui officij huiusmodi facultatem denegare, in his casibus, in quibus constat, iuxta ea, quæ Doctores dicunt, & discreta charitas docet huiusmodi licentiam esse denegandam. Illud denique in dicto decreto observare licet, etiam cum illa licentia danda est, non cogi superiorem dare illam, vel generalem pro electione poenitentis, vel particularem pro tali persona ab ipso poenitente designata: nam Pontifex vult personas quibus danda est, esse designandas à superiore ipso, & significat regulariter remittendam esse illi personæ, quæ gerit officium ordinarij confessoris eius personæ, quæ casum habet reservatum. Imò supponit licentiam hanc per huiusmodi confesorem esse à superiore petendam, & pro illo esse dandam à superiore, quando expedire dari iudicatum fuerit: qui modus est valde ordinatus, & si poenitentes illum servarent, facile superiores illis acquiescerent. Quando verò subditi hanc facultatem, per alios sacerdotes, vel pro aliis suo arbitrio petunt, non tenetur superior statim condescendere, sed facile potest talem facultatem negare, vel prout conveniens iudicaverit, eam moderari.

X. Hoc igitur est ius regulariter observandum circa hanc reservationem. Quam verò illi consentanea sit praxis Societatis, facile quis intelliget ex instructione, quæ est 6. ex impressis anno 1606. quam quæ superiores circa hoc observant. Nam in illius licentiam à §. admonetur, ut quando confessorius, tacito nomine poenitentis à superiore petit facultatem absolviendi à casu reservato, nullo modo superior difficultas esse debeat, sed facilius potius, & promptius in ea concedenda, &c. Et in §. 2. additur, solum quando interuenit necessitas vitandi scandalum, vel aliud grave damnum Collegij, seu domus, illam negari posse, donec poenitens per se, vel per confessorium, sufficientem notitiam superiori adhibeat: tunc enim poenitens omnino tenetur hanc notitiam superiori dare, vnde nec est tutus, nec satis dispositus ad absolutionem, donec iuxta voluntati, & necessitati superioris in ea parte satisfaciatur; merito ergo tunc potest superior talem facultatem negare. Imò licet obligatio poenitentis ad dandam illam notitiam superiori, seclusa reservatione, non sit omnino clara, & certa, si tamen sit opus maioris virtutis & charitatis, id satis erit, ut superior iuste neget licentiam, donec poenitens rem totam illi manifestet, quantum ad remedium adhibendum necessarium est: quia ipse habet ius audiendi talem confessionem, & per se loquendo non tenetur illam potestatem delegare: considerando autem causas extrinsecas potius tenetur consulere bono communi, quam irrationabili, vel imperfectæ voluntati poenitentis condescendere. Ad hoc autem moderandum additur in §. 4. si confessorius urgeat, eo quod iudicet superioris severitatem detrimentum potius spirituale, quam commodum allaturam, & tentatis aliis mediis, nullum sufficit, sed poenitens durior fiat, tandem: superiorem debere facultatem negare, sed fragilitati subditi condescendere: habita semper ratione charitatis, cuius finis est prodesse per correctionem, vel severitatem, & illam temperare, quando illa spes deest:

deest: in eo autem casu licet superior facultatem det, debet confessarius attendere, ut poenitens suae obligationi satisfaciatur in adhibendo remedio communi malo, vel scandalo, si morale periculum illius sit, quia nisi hoc faciat, non poterit absolui, non ex defectu iurisdictionis, sed quia dispositus non est. Ad hoc autem oportet ut & obligatio poenitentis certa sit, & quod alia remedia adhiberi non possint.

XI.
Quid si poenitentis non ordinario confessario poenitenti.
At verò quando licentia non per confessarium, sed per alium sacerdotem petitur, tunc praxis Societatis (ut ex §. 5. colligitur) est, ut licentia non tam facile detur, quod etiam est consentaneum rationi, & iuri, ut numero 9. ostendimus. Nec tamen semper deneganda dicitur, sed attentius circumstantias negotij, & personae esse considerandas, & ita dari posse, vel negotium committi alteri personae, prudenti, doctae, & religiosae, quae ad remedium adhibendum aptissima sit, & cuius conspectum non possit poenitens rationabiliter subterfugere. Quae omnia per sese sunt valde consentanea rationi, nam sine dubio oportet aliquam difficultatem, & severitatem ostendere, alias ferè nullius momenti esset reservatio; semper tamen prudens illa conditio subintelligitur, ut si tandem superior intelligat, se nihil posse prodesse, concedat tali sacerdoti (dummodo simpliciter idoneus sit) negotium committendo, ut maius periculum evitetur.

XII.
3. calumnia de v. u. notitia confess. resolutur.
Tandem dicendum superest de ultimo abusu, qui in hac reservatione fingi potest, utendo scilicet hoc medio ad gubernandum, vel ipsum poenitentem, vel alios, per notitiam in confessione comparatam: hoc enim aliqui Societati obiciunt, sed est mera impostura. Duplex ergo intelligi potest gubernatio: una quae praecise necessaria est ad vitandum peccatum, de quo agitur, vel scandalum, aut poenitentis, aut aliorum, ex peccato illo praecise ortum; alia est in rebus aliis, actionibus, vel muneribus. De hoc posteriori usu nulla est mentio, nec vestigium in Societate, ut à fortiori ex sequentibus in numer. 4. patebit. De priori autem communis doctrina est posse praelatum, qui rem in confessione novit, ut illa notitia ad illum finem, si observet, ut ille usus talis sit, unde nulla revelatio directa, vel indirecta nasci possit, vel si haec timeri possit nullus sit talis usus, sine expressa licentia poenitentis: nam si haec observentur, nulla inordinatio contra iustitiam poenitentis, vel contra religionem sacramenti in tali usu excogitari possit, ut in tom. 4. in §. 3. disput. 33. sect. 7. late dixi.

XIII.
Neque à Clemente VIII. videatur prohiberi.
Et quoniam S. D. N. Clemens VIII. in speciali decreto, de casibus reservatis regularium, specialem prohibitionem illis imposuit non utendi notitia confessionis ad exterioriorem gubernationem: probabilissime nihilominus existimo hunc usum non comprehendi sub illis verbis, & praecepto; quia hic usus non potest dici ad exterioriorem gubernationem, sed solum ad internam & spiritualem medicinam conscientiae poenitentis. Nam ipse poenitens vitare tenetur moralem occasionem mortalis peccati, vel non praebere scandalum alteri, ut secum tale peccatum committat: ergo usus qui tantum ordinatur ad tollendam similem occasionem peccati, vel scandalum, non potest dici exterior gubernatio: nam licet sit quaedam actio, vel privatio exterior, ordinatur solum ad internum bonum animae ipsius poenitentis: adeò ut licet ordinetur etiam ad bonum complicitis, v. g. hoc solum sit, in quantum bonum poenitentis cum illo coniunctum est, & non potest vnum ab altero separari: hoc enim supponimus. Nam si iam omnino ageretur de remedio poenitentis, nec de impedienda aliqua obligatione, ad

quam ipse in conscientia teneatur: sed tantum de remedio alterius; iam ille usus magis dici posset pertinere ad exterioriorem gubernationem, & non esse usurpandus sine libera, & spontanea voluntate, & facultate poenitentis.

Quamvis autem hac in rigore vera videntur, nihilominus Societas propter maiorem securitatem, libertatem poenitentium, & reverentiam sacramenti: etiam ab hoc usu licito, notitiae per confessionem habitae, se abstinere. Quod aperius constabit ex graui ordinatione R. P. N. Claudij, quam hic ad verbum referam, quia dignum est vrbis omnibus agnoscat. Tamen non desunt Doctores, qui sentiant, solum sacramentalis confessionis sigillo, iustus de casibus in confessione nonnunquam confessario (cum id fieri possit sine vili & non reuelata confessionis suspitione) vti extra confessionem notitiam per confessionem habitae: tamen quoniam hac doctrina, & eam exigit in tanta re, circumspectionem, quam servare per difficile sit, & interim posset aliquando retardare subdantiam libertatem, quam huius fori sanctitas, & nostra Societati institutum requirunt, in seipsis, rebusque suis confessario aperientis: idcirco visum nobis est, in Domino statueretur, ut, & si statim pro reverentia, qua semper Societas nostra coluit huius sacramenti inviolabile sigillum, & libertatem, & maius superiores diligenter caveant: ne vel ipsi, vel inferiorum aliqui, supradictam doctrinam vsquam introducant, nec illam publice, aut privatim doceant, nec ea vitantur vilo modo (nisi forte de poenitentis licentia, sed ita prorsus in omnibus casibus, ipsi se gerant confessarii, ac si in confessione nihil poenitentis ausissent, sibi per suadeant, ut humanarum rerum regimen ab hoc sacramento longissime distat, ita debere nullatenus ei inpendere. Hoc ergo est, quod in Societate de iure servatur, de factis enim particularibus, hic non disputamus, quamvis de nullo nobis conflictu huc iuri contrario.

Vnde constat non solum non committi excessum in hoc usu, verum potius videre posse committi aliquem defectum, omittendo medium licitum, & sanctum, quod interdum posset esse vtilissimum poenitentibus, verum tamen cum hoc ipsum omittatur, propter altiores fines, reprehensibile non est, sed potius laudabile. Intelligendum autem necessarium hoc est, quando non interueniret obligatio praecisa ipsius superioris, qui ex officio tenetur auferre à subdito moralem occasionem peccati: etiam si illam in confessione nouerit, quando sine illa reuelationis suspitione auferri potest, tunc autem debet prius monere poenitentem suae obligationis, & illum inducere, ut consentiat, & acceptet sibi talem occasionem auferri, cum in remedium animae suae id facere teneatur. Prohibitio ergo illa intelligenda est pro his euentibus, in quibus non necessarium, sed ob utilitatem, talis notitia ad illum usum applicari posset: & quia hoc regulare est (illa enim necessitas praecipi rara est) ideo regula simpliciter negatiua circa hoc constituitur.

Vtrum conueniat, aut necessarium sit superiori aliquando consieri.

XVI.
Procedit de hoc.
Ex his factis factum est (ut opinor) primo puncto huius capituli ex propositis in fine numero primo, & sublata est omnis occasio fingendi pericula, & monstra difficultatum, ubi reuera nulla sunt, oportet tamen aliquid in particulari dicere, oportet tamen aliquid in numero primo tacto: vire de altero puncto in numero primo tacto, esse in Societate constitutionem, quae obliget subditos, ut suo superiori consierantur. Quod dupliciter intelligi potest, primum ratione casuum referuatorum, & hoc per se sequitur ex ipsa reservatione, & ita admittitur, seu excipitur à Clemente VIII. Quomodo

modo autem ſeruandum ſit, explicatum iam eſt in puncto præcedenti. Secundò poteſt id intelligi extra caſum reſeruationem, de communibus confeſſionibus, vel ordinariis, & particularibus, vel extraordinariis, & generalibus, & in hoc duo dicenda occurrunt.

XVII. Primum eſt illud non eſſe per ſe malum, aut reprehentione dignum, ſeu ſola humana prohibitione. Quamuis enim ad ſe omnino aduocare confeſſores munus reſpectu ſubditorum, iuxta præſentem ſtatum religionum, violentum ſit, ac periculoſum, ac proinde inordinatum, vt tract. 8. diſputando de prælatorum poteſtate in communi diximus; tamẽ pro aliquibus temporibus, aut vicibus id exigere per ſe inordinatum non eſt, nam multæ religiones videntur habuiſſe huiusmodi regulam, & conſuetudinem à Pontificibus approbatam. De Carthufienſibus reſerunt, habere ſtatutum conſitendi generaliter Priori, cum primùm eligitur, forſe ab vltima confeſſione præcedenti facta: item conſitendi eidem quando poſt aliquam peregrinationem, ad monaſterium redeit. Quod ſtatutum habet etiam religio S. Hieronymi c. 20. ſuarum conſtit. de quo quantum ad iterationem confeſſionis, capite præcedenti à numer. 2. diximus; hic verò conſideratur quantum ad circumſtantiam conſitendi ſuperiori. In ordine Ciſtertiienſi dicitur eſſe ſtatutum, vt monachi ſingulis annis conſiteantur integrè Abbati, quod ſtatutum à Pontificibus Pio II. & Sixto IV. confirmatum fuiſſe, intelligi poteſt ex eorum priuilegiis 91. 97. & 103. Et ſimile ſtatutum fuiſſe ab Alberto Magno in religione Prædicatorum introductum, reſert Ferdinandus del Caſtil. lib. 3. Chron. c. 46. quod ipſe approbat. Olim etiam in religionibus monachorum, ſolum eſſe ſolebat vnus præſbyter, qui omnium proinde confeſſiones audiebat, qui tamen ſimul ſuperiorem fuiſſe, & maiorem quàm Præpoſitus, habere poteſtatem, clarè ſumitur ex regula S. Auguſtini in fine. Denique Hugo de S. Victore ſerm. 53. inſtituit monaſt. vniuerſaliter dicit, In faciendâ confeſſione talis diſcretio eſſe debet, vt quotidiana & leuia peccata alterutrum coequalibus confeſſetur, vt orationibus pro inuicem factis ſaluemur. pro grauioris lepro immunditia ſacerdoti, id eſt, noſtro ſummo Prælato pandere debemus, vt ad eius arbitrium iuſſiſſi curamus. Cum ergo conſilium hoc tanta auctoritate, vt vſu antiquorũ Patrum fundatum ſit, nõ poteſt reprehendi, vt per ſe malum. Ratio autem eſt, quia prælatus eſt de ſe ordinarius paſtor, & proprius ſacerdos religioſorũ: ergo per ſe & ſeuſa ſpeciali prohibitione, eis non facit iniuriam, ſi interdum velit agnoſcere vultum pecoris ſui.

XVIII. Secundò verò addimus obiectionem illam in n. 1. falſum ſupponere; quia in Societate nulla eſt regula, quæ abſolutè obliget ſubditos ad conſitendum aliquando ſuperiori, non ſolum obligatione præcepti, verum nec per modum ſimplicis regulæ. Quia vbicunque conſtitutiones de confeſſionibus faciendis, vel ordinariis, vel extraordinariis loquuntur, ſemper præſcribunt, vt ſiant confeſſori à ſuperiore designato: vel ad ſummum ſub diſtinctione, ſuperiori, vel cui ille iniunxerit, & ſemper intelligitur ordinarias confeſſiones fieri ordinario confeſſori designato: in extraordinariis autem ſex mēſium, & ſimilibus optionem relinqui poenitenti, vt vel ſuperiori, vel alteri ex designatis ab illo confeſſetur. Vnde in regula prouincialis num. 131. ſic dicitur. Si viſitatio circa renouationem votorum inciderit, ipſe ad excipiendâs confeſſiones generales noſtrorum, aliquos Patres probatos, & maturiores designabit, eoſque, qui ſibi conſiteri volet, benigne audiet. Et idem cum proportionem dicitur in regulis præpoſiti §. 23. & Reſtoris §. 22. Eſtque hoc conſonum modo loquendi conſtitutionũ p. 6. c. 1. §. 2. vbi dicitur paratos eſſe omnes debere ad Franc. Suar. de ſtat. relig. Tom. I. V.

confeſſionem generalem, quæ ab vltima generali inchoatur ei, quem ſuperior ſibi ſubſtituerit, faciendam. In quibus verbis, non ſolum non dicitur confeſſionem eſſe faciendam ſuperiori, ſed inſinuatur potiùs, ſemper debere ſuperiorem ſubſtituere aliquem, cui fieri poſſit, quamuis nunquam excludatur, quin poſſit ſubditus eligere ſuperiorem, ſi velit. Denique tam longè abeſt Societas à prædicta calumnia, vt nec ipſos conſultores ſuperiorum velit designari ad audiendas noſtrorum confeſſiones vt habetur in ordinationibus impreſſis anno 1617. c. 1. n. 7.

Atque hunc morem non ſolum probauit, ſed etiam ſub præcepto impoſuit S. D. N. Clem. VIII. in ſuo decreto de caſibus reſeruatis religioſorum, vbi ſic inquit: non liceat regularibus ſuperioribus confeſſiones ſubditorum audire, niſi quando peccatum aliquod reſeruatum admiferunt, aut ipſemet ſubditi ſponte, aut proprio motu id ab eis petierint. Quod præceptum intelligendum eſt, non ſolum de confeſſionibus ordinariis, ſed etiam de extraordinariis, ſiue ſiant occasione reditus ex itinere, ſiue ex regula conſitendi generaliter ſemel, aut bis in anno: tum quia abſoluta eſt prohibitio, & nobis non licet illam reſtringere: tum maximè, quia exceptio illa, niſi quando peccatum reſeruatum, &c. firmat regulam in contrarium. Per hoc ergo decretum antiquæ illæ conſuetudines in numero 17. allatæ, ſublatae ſunt: infirmitas enim, & fragilitas horum temporum, hanc moderationem requirit.

Tandem ex his non erit difficile ſatisfacere tertio puncto, ſeu vltimate parti diſcultatis poſitæ in fine n. 1. de onere comparendi: de qua multa nobis eſſent dicenda, niſi in 4. to. 3. p. diſp. 30. ſect. vlt. late tradita eſſent: in eum ergo locum lectorem remittimus: ne inutili repetitione illum oneremus: ibi enim res tota, quæ in Societate obſeruatur tractata eſt, oſtenſumque eſt eſſe doctrinam communem, rationi & praxi Eccleſiæ conſentaneam: ſolum hic addo, nonnullos auctores cenſere, vel referre, in aliis religionibus, religioſos peregrinantes non poſſe abſolui à reſeruatis, donec redeant ad locum vbi eſt Prælatus, & vt num. 6. attigimus, quando peccatum eſt reſeruatum Prouinciali abſenti, ſine eius facultate non poſſe abſolui: at hoc grauius onus eſt: ergo facultas conſitendi ſtatim cum illo onere, potiùs eſt gratia ſpectans ad ſuauiorem modum procedendi.

C A P V T VI.

Quomodo perfectionem charitatis religio Societatis intendat.

Cum finis religionis ſit perfectio charitatis, & conſequenter ad illum etiam tendant omnia religionis exercitia, ſit vt illa maioris momẽti ſint, magisque propria religionis, quæ propinquius ad hunc finem accedunt, illumque immediatius operantur. Sunt autem duo charitatis officia, dilectio ſcilicet Dei, & proximi. Ad prius officium præcipue ſpectant, quæ haſtenus in hoc lib. 8. tractauimus: nam diuina charitas, quoad proprios, & elicitos actus erga Deum, maximè operatur, & creſcit in operibus internæ meditationis, & contemplationis, prodiit autem exterius in actus religionis, & diuini cultus, de quibus haſtenus dictum eſt. Solum hic addere poſſumus, ad hunc finem charitatis Dei, maximè conferre, vt cæterarum virtutum opera expreſſe, ac frequentius repetita intentione ad maiorem Dei gloriam fiant, & ob hanc cauſam huius rei ſtudium, & memoriam frequenter in conſtitutionibus Societatis commendari, tam in actu ſignato, vt ita dicam, quàm in exercitio. Nam in Summario conſtituitur. reg. 10. ſic dicitur, Omnes rectam intentionem,

XIX. Neque in aliqua religione dari valet poſt decretum Clementis.

XX. Hoc onus latius eſt in Societate quàm in quibſdam religionibus.

I. Prima pars tituli de charitate in Deum expeditur.

Hæc charitas frequenter relatione bonorum operum in Dei gloriam promouetur.